

SEMINARSKA NALOGA

KRIMINAL

POJEM KRIMINALITETE

. Ta pojem uporabljamo v splošnem pogovornem jeziku za skupek vseh tistih ravnanj ljudi, ki napadajo ali ogrožajo temeljne vrednote človeka, kot so njegovo življenje in telesna nedotakljivost, pravice, premoženje in varnost, kakor tudi temeljne družbene vrednote, kot so družbena ureditev, varnost države in njene najpomembnejše institucije; vse to so namreč splošni družbeni okviri, v katerih človek, kot posameznik, sploh more uveljavljati in uživati tiste dobrine, ki mu jih pravni red priznava.

Gre torej najprej za tista dejanja, ki jih v danih razmerah štejejo v kaki državi za človeka in za družbo najbolj šodljiva in nevarna, kar prav dobro označujeta tudi naša izraza za kriminaliteto; *zločinstvenost* ali *hudodelnost*.

Kriminologija

. Nekateri jo imenujejo kriminologija, so pa možna tudi druga imena, kot npr. znanost o kriminaliteti ali tudi kriminalna znanost (*science criminelle*). Kakor kazensko pravo ne more mimo kriminologije, ki je pretežno sicer nepravna znanost, tako tudi kriminologija ne more mimo kazenskega prava, saj kazensko pravo in še širše kaznovalno pravo določata, katero ravnanje je kaznivo, in tako tudi temeljno enoto njenega opazovanja in preučevanja.

KRIMINALNA POLITIKA

Kriminalna politika kot teorija se ukvarja predvsem z vprašanjem, kako in s katerimi sredstvi naj se družba, v skladu s svojo družbenopolitično ureditvijo in z upoštevanjem stopnje družbene materialne in duhovne razvitosti, narave njene družbenopolitične ureditve, stanja kulture, običajev in drugih svojih posebnosti najsmotrneje bojuje zoper kriminaliteto. Toda kriminalna politika se ne ukvarja samo z zatiranjem kriminalitete, z represijo, temveč tudi s proučevanjem sistema primernih ukrepov za njeno preprečevanje.

KRIMINALISTIKA

Na kratko lahko opredelimo kriminalistiko kot znanstveno disciplino in praktično dejavnost, ki se ukvarja s pojavnimi oblikami kaznivih dejanj, s sredstvi za njihovo odkrivanje in z odkrivanjem in identifikacijo storilcev. Lahko rečemo, da je to »znanost o policiji« in se zato včasih tudi imenuje tako (police scientifique, police science). Kriminalistika ima poseben pomen za kazenski postopek, ker je njena naloga, da poskrbi za razjasnitev dogodka, ki utegne biti kaznivo dejanje, za zavarovanje sledov, da poišče storilca ali ga identificira in podob

VRSTE KAZNI IN POGOJI ZA NJIHOVO IZREKANJE

1. SMRTNA KAZEN

Smrtna kazen pomeni najhujšo kazen..Kot ukrep, ki je praviloma predpisan za izjemne primere, je bila smrtna kazen pogosteje predpisana in pogosteje izrečena v kriznih situacijah, kakor so npr. obdobja vojne, vojne nevarnosti ipd.

Pogoji za izrekanje smrtne kazni:

1. Ne sme se predpisati kot edina glavna kazen, temveč vedno le alternativno s kaznijo zapora. Smrtna kazen se sme izreči le za najhujše primere hudih kaznivih dejanj, za katere je predpisana z zakonom.
2. Smrtna kazen se ne sme izreči mladoletniku niti r noseči ženski.
3. Osebi se ne more izreči smrtna kazen za kaznivo dejanje, ki je določeno z republiškim ali pokrajinskim kazenskim zakonom.
4. Kazenski zakon RS predpisuje smrtno kazen za kaznivo dejanje kvalificiranega umora.

Smrtna kazen se izvrši z ustrelitvijo, navzočnost javnosti je izključena.. Prav tako se ne sme izvršiti nad obsojencem, ki je telesno ali duševno hudo bolan, in ne nad nosečo žensko.

2. KAZEN ZAPORA

Kazen zapora sodi med prostostne kazni, ki zavzemajo v večini sistemov glavno mesto. Poleg smrtne in telesnih kazni je to ena najstarejših oblik kazni, ki se je začela v večjem obsegu uporabljati v devetnajstem stoletju. Starejši pravni viri poznajo dokaj veliko število različnih prostostnih kazni, ki so se razlikovale med seboj predvsem po načinu izvršitve.Zapor se lahko izreka na cela leta in cele mesece, do 6 mesecev pa tudi na cele dni.

3. DENARNA KAZEN

Denarna kazen sodi med premoženjske kazni, ki so se razvile iz odškodnine žrtvi kot posebne kazni in so se uporabljale zelo pogosto. Denarna kazen je lahko glavna ali stranska kazen. Kot glavna se sme izreči samo, kadar je predpisana za posamezno kaznivo dejanje. Kot stranska pa se lahko izreče tudi, če ni predpisana, in sicer za kazniva dejanja, ki storjena iz koristoljubnosti, če je sodišče izreklo kot glavno kazen zapor. Zapor kot nadomestna kazen za neizterljivo denarno kazen ne sme biti daljši od 6 mesecev. Če obsojenec plača del denarne kazni, se spremeni v zapor samo preostanek zneska; če med prestajanjem zaporne kazni plača še ta ostanek, se izvrševanje zopora ustavi. Denarna kazen se ne sme izterjati po obsojenčevi smrti.

MAFIJA

Splošna oznaka in sinonim, najprej za organiziran navadni kriminal, pozneje pa za organiziran finančni kriminal, vse bolj pa za državni ekonomski kriminal, po analogiji z državni .Mafijska združba se za dosego ciljev ne posložuje sredstev, ki so dostopna vsem enako v pravni ureditvi, ampak uporablja kriminalne bližnjice, ker to lahko stori nekaznovano.. Z mafijo bi pospravila taka demokracija, ki omogoča tudi ekonomsko svobodo tistih drugih, ki niso člani mafije.

MAFIOLOGIJA

Od leta 1960 je to akademski predmet s področja sociologije, družbenih znanosti in zgodovine, ki raziskuje izvor, ustroj in delovanje organiziranega kriminala.

MEDNARODNA POLICIJSKA ORGANIZACIJA **INTERPOL**

Med vsemi mednarodnimi policijskimi organizacijami je zagotovo največja in najbilj priznana "Mednarodna organizacija kriminalistične policije", imenovana "INTERPOL". "Cilji Interpola:

- (a) zagotoviti in širiti medsebojno pomoč med vsemi kriminalističnimi službami v okviru zakonskih določb v različnih državah in v duhu Splošne deklaracije o človekovih pravicah;
- (b) ustanoviti in razvijati vse vrste institucij, ki bi lahko učinkovito prispevale k preprečevanju in zatiranju običajnih kaznivih dejanj.

Kriminal – dejavnost, ki zajema kazniva dejanja, kaznivo dejanje.

Kriminallec – kdor se ukvarja s kriminalom, storilec navadno hujšega kaznivega dejanja.

Kriminalen – nanašajoč se na kriminalce ali kriminal

Kriminalist – uslužbenec, ki odriiva, raziskuje in preprečuje kazniva dejanja, strokovnjak za kriminalistiko ali kazensko pravo.

Kriminalističen – nanašajoč se na kriminaliste ali kriminalistiko.

Kriminalistika – veda o odkrivanju, raziskovanju in preprečevanju kaznivih dejanj.

Kriminaliteta – skupek, celota vseh izvršenih kaznivih dejanj

Kriminalka – literarno delo iz življenja in delovanja kriminalcev ali kriminalistov, filmska upodobitev takega dela, ženska oblika kriminalca.

Kriminalnost – nagnjenost h kriminalu.

Kriminogen – ki povzroča, spodbuja kriminal.

Kriminolog – strokovnjak za kriminologijo.

Kriminologija – veda o vzrokih, pojavnih oblikah in posledicah kriminalitete.

Kriminološki – nanašajoč se na kriminologe ali kriminologijo.

LITERATURA:

Slovar slovenskega knjižnega jezika,SSKJ
Kazensko pravo,splošni del